

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt mandag den 30. juni 2025

Sag 30/2025

Anklagemyndigheden

mod

S

(advokat Louise Traberg Smidt)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Retten i Næstved den 29. januar 2025 (SS 4878/2024) og af Østre Landsrets 22. afdeling den 31. januar 2025 (S-198-25).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Jens Kruse Mikkelsen, Kristian Korfits Nielsen og Jørgen Steen Sørensen.

Påstande

S har nedlagt påstand om, at byrettens kendelse stadfæstes, således at hun løslades.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse af landsrettens kendelse.

Sagsfremstilling

S blev anholdt den 20. december 2024 og sigtet for overtrædelse af straffelovens § 237, subsidiært § 238, stk. 1, ved at have dræbt sit nyfødte barn.

I grundlovsforhør den 21. december 2024 i Retten i Næstved nægtede S sig skyldig i drab efter straffelovens § 237, men erkendte drab efter straffelovens § 238, stk. 1.

Byretten fandt, at der efter oplysningerne om fundet af det døde spædbarn og S' erkendelse og forklaring om omstændighederne i forbindelse med fødslen var begrundet mistanke om, at hun var skyldig i overtrædelse af straffelovens § 238, stk. 1. Hun blev herefter varetægtsfængslet efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, idet byretten fandt, at bestemmelsens betingelser var opfyldt.

Ved et retsmøde den 29. januar 2025 anmodede anklagemyndigheden om fortsat varetægtsfængsling af S efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, subsidiært § 762, stk. 2, nr. 1, idet der efter anklagemyndighedens opfattelse var en særligt bestyrket mistanke om drab, jf. straffelovens § 237.

Byretten bestemte samme dato, at S skulle løslades. Af byrettens kendelse fremgår:

”Efter sigtedes egen forklaring og de øvrige oplysninger kan det lægges til grund, at sigtede dræbte sit nyfødte barn straks efter fødslen som anført i sigtelsen.

Sigtede har forklaret, at hun i september 2024 fandt ud af, at hun var gravid, og at hun var bange for at miste barnet, efter det der tidligere var sket. Hun har forklaret, at hun også var bange for, at hendes familie ville slå hånden af hende, hvis hun fik et barn, og fortalte ingen om graviditeten.

Sigtedes forklaring om, at hun skjulte graviditeten, støttes af forklaringerne fra de familiemedlemmer – navnlig sigtedes farfar og farmor, som sigtede midlertidigt boede hos, og sigtedes mor – og sigtedes venner, som politiet nu har afhørt. Det fremgår endvidere, at sigtede heller ikke fortalte sin læge eller psykolog om graviditeten, selvom hun havde en nærliggende anledning hertil.

På denne baggrund og under hensyn til omstændighederne i forbindelse med barnedrabet i øvrigt finder retten, at det må formodes, at sigtede dræbte barnet af frygt for vanære eller under påvirkning af en ved fødselen fremkaldt svækkelse, forvirring eller rådvildhed, jf. retsplejelovens § 238.

Herefter er der ikke begrundet mistanke om, at sigtede er skyldig i drab, jf. straffelovens § 237.

Sigtede har erkendt og afgivet en detaljeret forklaring om barnedrabet, og politiet har afhørt sigtedes nærmeste familie og venner, der på et væsentligt punkt har bekræftet sigtedes forklaring. Herefter finder retten, at der ikke er grund til at frygte, at sigtede på fri fod vil kunne vanskeliggøre forfølgningen, selvom anklageren har oplyst, at der skal afhøres yderligere vidner.

Herefter er der ikke grundlag for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, eller stk. 2, nr. 1...”

Anklagemyndigheden kærede kendelsen til landsretten. Byretten tillagde kæren opsættende virkning.

Østre Landsret bestemte ved kendelse af 31. januar 2025, at S skulle forblive varetægtsfængslet efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1. Af landsrettens begrundelse fremgår:

”Det fremgår af sagen, at sigtede har erkendt at have dræbt sit nyfødte barn ved at kvæle det med en pude. Sigtede har nægtet sig skyldig i drab efter straffelovens § 237 men erkender drab efter § 238, stk. 1.

Efter sigtedes erkendelse og de i øvrigt foreliggende oplysninger er der særligt bestyrket mistanke om, at sigtede har gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 237. Det forhold, at sigtede gør gældende, at drabet skal henføres under § 238, kan på det foreliggende grundlag ikke ændre herved.

Da hensynet til retshåndhævelsen efter oplysningerne om forholdets grovhed skønnes at kræve, at sigtede ikke er på fri fod, finder landsretten, at sigtede bør forblive varetægtsfængslet, jf. retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

Af de grunde, der er anført af byretten, tiltræder landsretten, at der ikke er grundlag for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3.

Landsretten ændrer derfor byrettens kendelse således, at S skal forblive varetægtsfængslet. Fristen fastsættes af byretten.”

Anbringender

S har anført navnlig, at hendes erkendelse af overtrædelse af straffelovens § 238, stk. 1, og de øvrige oplysninger i sagen medfører, at der kun foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at hun har gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 238, stk. 1.

Det er hendes subjektive opfattelse på tidspunktet for gerningen, der er afgørende for, om straffelovens § 238, stk. 1, finder anvendelse. Det er ikke afgørende, hvad hendes familie har tænkt eller ville have gjort, men derimod hvordan hun har opfattet sin egen situation, og hvad der har været bestemmende for hendes handlinger.

Hun frygtede, at familien ville slå hånden af hende, hvis hun blev gravid igen, hvilket understøttes af vidneforklaringer i sagen, herunder forklaringen fra hendes mor og hendes veninde.

Beviskravet for de subjektive forhold hos hende er lavt efter straffelovens § 238, stk. 1. Hun skjulte sin graviditet, idet hun var bange for familiens og omverdenens reaktion.

Sagens omstændigheder ligger i kerneområdet af straffelovens § 238, stk. 1. Der foreligger i højere grad en mistanke om overtrædelse af § 238, stk. 1, end en mistanke om overtrædelse af straffelovens § 237, og der kan ikke være særligt bestyrket mistanke om overtrædelse af både straffelovens § 237 og § 238, stk. 1, for den samme gerning.

Retshåndhævelsesarrest efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, kræver, som det er udtrykt i litteraturen, at dommeren på det pågældende stadium har vurderet, at sigtede efter al sandsynlighed bliver dømt. Dette er der i relation til straffelovens § 237 ikke grundlag for at fastslå ud fra sagens faktiske omstændigheder. Varetægtsfængsling af hende efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, med henvisning til straffelovens § 237 kræver, at retten kan tilsidesætte hendes forklaring, der støttes af vidneforklaringerne i øvrigt.

Hvis en sigtets erkendelse af at have begået en lovovertrædelse, der ikke har en strafferamme på 6 års fængsel eller mere – her straffelovens § 238, stk. 1 – og som dermed ikke kan medføre varetægtsfængsling, jf. retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, kan lægges til grund for særligt bestyrket mistanke for, at sigtede har overtrådt en anden bestemmelse end den af sigtede erkendte lovovertrædelse – her straffelovens § 237 – udhules den beskyttelse, der følger af den påkrævede strafferamme for at varetægtsfængsle på grund af hensynet til retshåndhævelsen. Lovgiver har i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2, angivet en række specifikke bestemmelser, hvor der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 6 år, men som alligevel kan begrunde varetægtsfængsling af hensyn til retshåndhævelsen, hvis der foreligger en særligt bestyrket mistanke. Straffelovens § 238, stk. 1, er ikke en af de oplistede bestemmelser i retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2.

Hvis Højesteret måtte finde, at der er en særligt bestyrket mistanke om, at hun har overtrådt straffelovens § 237, er der ikke sådanne hensyn til retshåndhævelsen, der gør, at hun skal varetægtsfængsles.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at betingelserne for varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, er opfyldt.

Der er særligt bestyrket mistanke om, at S er skyldig i drab, jf. straffelovens § 237, idet hun har erkendt at have dræbt sit barn umiddelbart efter fødslen ved kvælning med en pude.

S har forklaret, at hun ikke ønskede flere børn, at hun i lang tid havde vidst, at hun var gravid, at hun skjulte sin graviditet for familien, og at hun ikke tog kontakt til relevante sundhedsmyndigheder i anledning af graviditeten og den forestående fødsel. Hertil kommer, at hun tre

gange tidligere har født et barn og nødvendigvis må have gjort sig nogle overvejelser om, hvad der skulle ske efter fødslen.

Der er på denne baggrund og efter de foreliggende oplysninger i sagen i øvrigt ikke grundlag for at henføre drabet under straffelovens § 238, stk. 1.

S havde adgang til prævention og abort, ligesom der er flere muligheder for støtte, hvis man efter fødslen ønsker at beholde eller bortadoptere barnet. Hun har tidligere fået børn uden en kendt far, og begge hendes nulevende børn er født uden for ægteskab. Hendes familie har støttet hende i forbindelse med tidligere graviditeter og børnefødsler og har taget hånd om hende.

Der er ikke noget i sagen, der indikerer, at hendes handling skulle være motiveret af en frygt for vanære.

Der er ikke grundlag for at antage, at hun har handlet under påvirkning af en ved fødslen fremkaldt svækkelse, forvirring eller rådvildhed. Hun handlede fattet og beslutsomt, da hun holdt puden over barnets ansigt. Hun skaffede barnet og de blodige lagner af vejen og forsøgte at gøre rent. Hendes familie bemærkede ikke noget ved hende om morgenen efter drabet.

Hensynet til retshåndhævelsen kræver, at S ikke er på fri fod.

Højesterets begrundelse og resultat

S blev anholdt den 20. december 2024 og sigtet for overtrædelse af straffelovens § 237, subsidiært § 238, stk. 1, ved at have dræbt sit nyfødte barn.

I grundlovsforhøret den 21. december 2024 i Retten i Næstved nægtede hun sig skyldig i drab efter straffelovens § 237, men erkendte drab under formildende omstændigheder efter straffelovens § 238, stk. 1. Byretten fandt, at der var begrundet mistanke om, at hun var skyldig i overtrædelse af straffelovens § 238, stk. 1, og hun blev varetægtsfængslet efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3.

Ved et retsmøde den 29. januar 2025 anmodede anklagemyndigheden om fortsat varetægtsfængsling af S efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, subsidiært § 762, stk. 2, nr. 1, idet der

efter anklagemyndighedens opfattelse var en særligt bestyrket mistanke om drab efter straffelovens § 237.

Byretten fandt, at der ikke var grundlag for fortsat varetægtsfængsling, og løslod S.

Landsretten ændrede byrettens afgørelse ved kendelse af 31. januar 2025 og bestemte, at S skulle varetægtsfængsles i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1. Landsretten fandt, at der var særligt bestyrket mistanke om, at hun har gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 237.

Sagen angår, om det var med rette, at landsretten varetægtsfængslede S efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

S har erkendt at have dræbt sit nyfødte barn ved at kvæle det med en pude umiddelbart efter fødslen. Hun har nægtet sig skyldig i drab efter straffelovens § 237, men erkender drab under formildende omstændigheder efter straffelovens § 238, stk. 1.

Af § 238, stk. 1, fremgår, at dræber en moder sit barn under eller straks efter fødslen, og må det formodes, at hun har handlet i nød, af frygt for vanære eller under påvirkning af en ved fødslen fremkaldt svækkelse, forvirring eller rådvildhed, straffes hun med fængsel indtil 4 år. Hvis betingelserne i straffelovens § 238, stk. 1, er opfyldt, kan der ikke straffes for manddrab efter straffelovens § 237.

S har forklaret, at hun dræbte spædbarnet, fordi hun var bange for, at hendes familie ville slå hånden af hende, hvis familien fandt ud af, at hun var blevet gravid igen, og at hun aldrig mere ville få lov til at se sine to drenge, som boede hos hendes mor, M.

Henset hertil og til det, som i en mentalerklæring af 13. december 2023 er oplyst om S' personlighed, samt til de afgivne vidneforklaringer, herunder navnlig forklaringerne fra S' mor samt hendes veninde, A, finder Højesteret, at der alene foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at S – sådan som hun har erkendt – har overtrådt straffelovens § 238, stk. 1. Der foreligger herefter ikke en særligt bestyrket mistanke om, at hun har gjort sig skyldig i manddrab efter straffelovens § 237.

Da strafferammen i straffelovens § 238, stk. 1, som nævnt er fængsel indtil 4 år, er der ikke grundlag for at varetægtsfængsle S i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1, idet denne bestemmelse indeholder et krav om, at lovovertrædelsen skal kunne straffes med fængsel i 6 år eller derover.

Højesteret stadfæster herefter byrettens kendelse, således at S skal løslades.

Thi bestemmes:

Byrettens kendelse stadfæstes.